

यतृतीये एवमेवान्वहं कर्तव्ये . या ते अग्रे रजःशयेत्यनेन मन्त्रेण द्वितीयदिने
उपसद्धोमः कर्तव्यः . तदुपलक्षितोपसद्धजःशयेत्युच्यते . यांहरिशयेति तृतीयदिने
उपसद्धोमः . तदुपलक्षितोपसद्धरिशयासंज्ञा भवति . तत्रापि द्विरेकया चरतीत्येत-
दस्त्येव . अतश्च प्रथमदिने द्वयोरुपसदोरयःशयाहुतिः . द्वितीयदिने द्वयोरुपसदो
रजःशया . तृतीयदिने हरिशयेति .

एकाहस्युपसत्कः ॥ ३१ ॥ एकाहः एकसुत्यः क्रतुः त्र्यंत्को भवति . एक-
सुत्ये यज्ञे तिस्र एवोपसदो भवन्तीत्यर्थः .

द्वादश वा ॥ ३० ॥ अथवा अत्र द्वादशोपसदो भवन्ति ॥ ॥ द्वितीया कण्डिका ॥ २ ॥

त्रिस्तनं प्रथमायां दोहयति ॥ १ ॥ प्रथामुपसदि त्रिस्तनं व्रतं १) दोति .
उपसत्स्वेव विशेषवचनाद्दीक्षासु न नियमः .

एकापचयेनोत्तरयोः ॥ २ ॥ उत्तरयोर्द्वयोरुपसदोः एकाप्येनैकैकस्तनाप-
सारणेन व्रतं दोहयति . द्वितीयायां द्विस्तनम् तृतीयायामेकस्तनमित्यर्थः .

विपर्यस्य वानग्निचित्ये ॥ ३ ॥ अग्निचयनरहिते क्रतौ विंस्य वा व्रतं दोह-
यति . प्रथमायामेकस्तनम् द्वितीयायां द्विस्तनम् तृतीयायां त्रिस्तनमित्येवं भवति .

एवं प्रवृद्धौ समं विभजेत् ॥ ४ ॥ उपसत्प्रवृद्धौ एवमेव सजेत् . समं
विभज्य दोहयेत् . षट्सूपसत्सु द्वयोस्त्रिस्तनम् द्वयोर्द्विस्तनम् द्वयोरेकस्तनमिति
द्वादशसु चतुरहं त्रिस्तनम् चतुरहं द्विस्तनम् चतुरहमेकस्तनमिति . एवं चतुर्मा-
सोपसत्सु चत्वारिंशदहानि त्रिस्तनादि . संवत्सरोपसत्सु २) च मासचतुष्टयं
त्रिस्तनादि . इदानीमिदं विचार्यते . किं दण्डकलितवदावृत्त्या उपसदां वृद्धिः
उत स्वस्थानवृद्धेति . उभयथा समविभागेन वृद्धिसिद्धेरनियमे प्राप्ते नियममाह .

स्वस्थानविवृद्धिः ॥ ५ ॥ द्वादशाहदौ उपसत्प्रवृद्धौ स्वद्विः कर्तव्या . न
दण्डकलितवदावृत्तिः . कुतः . मन्त्रक्रमानुग्रहात् . स्वस्थानविवृद्धौ च सोऽनु-
गृहीतो भवति . दण्डकलितवदावृत्तौ च क्रमेण-क्रमेण त्रिषु दिनेषु तिस्र उपसदः
कृत्वा यदि चतुर्थेऽहनि पुनः प्रथमा क्रियते तदा मन्त्रक्रमो बाधितो भवति
हरिशयां कृत्वा पुनरयःशयाकरणात् . तस्मात्स्वद्विरेवाङ्गीकार्या . तेनाद्यासु

१) व्रतं deest B. २) Thus B. संवत्सरे A.